

Schoolondersteuningsprofiel

School: St. Michaëlschool

Adres: Zuidervaart 61

Website: www.michaelschool.nl

Werkgebied: Zuidschermer (Alkmaar-Oost)

Samenwerkingsverband: Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Website: www.ppo-nk.nl

Inhoud

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

2. Algemeen

2.1 Wat is passend onderwijs?

2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

2.3 Ouders en kind

3. Onderwijsondersteuning

3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie

3.2 Onze uitgangssituatie

3.2.1 Leerlingen

3.2.2 Opvoedsituatie thuis

3.2.3 Sociaal netwerk

3.3 Inrichting onderwijsondersteuning

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

5.1 Ondersteuningsniveaus

5.2 Werkwijze

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

Bijlagen

- TOPdossier, Handleiding TOPdossier, Stappen en procedures
- Toetskalender
- Afspraken bij de toetskalender
- Protocol verlengen en versnellen
- Verzuimbeleid
- Klachtenprotocol
- Pestprotocol
- Protocol voor medische handelingen
- Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Protocol PO-VO
- Protocol leerlingdossier en privacy
- Dyslexieprotocol
- Protocol ernstige wiskunde- en rekenproblemen en dyscalculie (ERWD)

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

Wat is een schoolondersteuningsprofiel?

In het schoolondersteuningsprofiel leggen we ten minste eenmaal per 4 jaar vast welke ondersteuning onze school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities onze school heeft voor de toekomst. We nemen ons profiel ieder jaar opnieuw door en passen het dan aan op kleine onderdelen.

Leerkrachten, schoolleiding en bestuur stellen samen het profiel op. Leerkrachten en ouders hebben adviesrecht via de medezeggenschapsraad.

Waarom een schoolondersteuningsprofiel?

Elke school is wettelijk verplicht om een schoolondersteuningsprofiel te hebben. Met dit profiel laat onze school zien welke extra ondersteuning we uw kind kunnen bieden. Daardoor weet u waar u aan toe bent, als het gaat om de mogelijkheden van onze school.

Op basis van het profiel bekijken we welke expertise we nog moeten ontwikkelen en wat dat betekent voor de (scholing en toerusting van) onze leerkrachten.

Het schoolondersteuningsprofiel is belangrijk voor:

- Ouders. Het biedt u informatie – wat kunt u verwachten van de school?
- De school. We zetten de beleidslijn uit – wat is onze ambitie?
- De inspectie. We leggen verantwoording af.
- Collega-scholen in ons werkgebied. We stemmen met elkaar af.
- Het samenwerkingsverband. Er ontstaat overzicht over het geheel – bieden de scholen samen een dekkend netwerk?

Relatie met het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Het samenwerkingsverband legt alle profielen bij elkaar om te beoordelen of het daarmee een dekkend aanbod kan realiseren. Doel is immers dat alle leerlingen passend onderwijs krijgen. Op basis van de schoolprofielen stelt het samenwerkingsverband de basisondersteuning vast. Dit is de ondersteuning die alle scholen kunnen bieden. Het gaat dan bijvoorbeeld om ondersteuning voor meer- en minderbegaafde leerlingen en om het omgaan met gedragsproblemen.

Ons schoolondersteuningsprofiel vloeit voort uit het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Dat is een wettelijk verplicht beleidsdocument waarin het samenwerkingsverband beschrijft waar het voor staat en hoe het dat organiseert. Het complete ondersteuningsplan is te vinden op de website: www.ppo-nk.nl.

Relatie met schoolontwikkelplan-schoolgids

Op de St. Michaelschool is de leerling het uitgangspunt. In een rijke leeromgeving worden de kinderen uitgedaagd tot leren. Hiertoe is het onderwijs ondergebracht in thema's. Leerlingen worden verantwoordelijk gemaakt voor eigen leer- en werkproces (kritische denk/werkhouding). Er is ruimte voor creativiteit in denken en doen (probleemoplossend denken) en voor communiceren en samenwerken. Sociale en culturele vaardigheden (burgerschap) vormen de basis voor het onderwijs.

Wij bieden kinderen structuur en zorgen voor een doorlopend leerproces. Dit zien we terug in onze organisatie, methodes, thema's en leermiddelen.

Er wordt stevig ingezet op de basisvaardigheden, taal en rekenen. We besteden speciale aandacht aan het begeleiden van taal/leesproblematiek en het geven van extra uitdaging aan kinderen die dat nodig hebben.

We bieden een leeromgeving die aansluit bij de verschillende onderwijsbehoeften van onze leerlingen. We volgen en begeleiden de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van ieder kind gedurende de hele basisschoolperiode. Als het nodig is bieden we een leerling aangepaste leerstof en extra begeleiding. We houden de verwachtingen over de opbrengsten van onze leerlingen hoog en werken steeds aan verbetering en borging van onze onderwijskwaliteit.

Persoonlijke aandacht is onze kracht!

2. Algemeen

2.1 Wat is passend onderwijs?

Op 1 augustus 2014 trad de wetwijziging passend onderwijs in werking (en daarmee een ander stelsel voor extra onderwijsondersteuning). Passend onderwijs heeft tot doel om zo goed mogelijk onderwijs te bieden aan ieder kind, ongeacht de extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.

Passend onderwijs berust op drie pijlers:

- Schoolbesturen/scholen hebben de taak (zorgplicht) om leerlingen een zo goed mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.
- Iedere school is verplicht om een ondersteuningsprofiel op te stellen. Op deze wijze is duidelijk welke extra ondersteuning een school kan bieden.
- Scholen, reguliere basisscholen, speciale basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs cluster 3 en 4 werken samen in regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Voor onze regio is dat Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland (www.ppo-nk.nl). Het samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplan opgesteld en is (mede)verantwoordelijk voor een dekkende ondersteuningsstructuur, het toewijzen van de extra ondersteuning en de toelaatbaarheid tot scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs cluster 3 en 4.

2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Alle basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs in Noord-Kennemerland werken samen in 8 werkgebieden. Samen met de 14 betrokken schoolbesturen en gemeenten zorgen we voor een dekkend onderwijs-zorgaanbod. Belangrijke partners in ieder werkgebied zijn jeugdhulp en de leerplichtambtenaren van de gemeenten. We zijn met elkaar verbonden, zodat we optimaal aansluiten op uw kind.

Soms blijkt al tijdens de aanmelding dat uw kind méér nodig heeft dan de school in eerste instantie kan bieden. Soms wordt dat pas in de midden- of bovenbouw duidelijk.

Heeft uw kind extra onderwijsbehoeften? Dan schakelen wij de consulent passend onderwijs van ons werkgebied in. Samen met u gaan we op zoek naar de beste oplossing voor uw kind. Daarbij hanteren we een duidelijk omschreven werkwijze, waarover u meer kunt lezen in hoofdstuk 5. Zo zorgen we ervoor dat alle stappen in de juiste volgorde worden gezet.

2.3 Ouders en kind

Ouders zijn in ons samenwerkingsverband educatieve partners. U bent altijd betrokken bij het bepalen van het passende onderwijs – zie ook hoofdstuk 5 – u neemt deel aan het multidisciplinair overleg (MDO) met de leerkracht, intern begeleider en de consulent passend onderwijs van het samenwerkingsverband. Ouders zijn partners in de besluitvorming en geven toestemming voor de uitvoering de gemaakte afspraken. Tijdens het MDO maken we stapsgewijs een passend plan en leggen we afspraken vast. Het TOPdossier, een webbased programma, helpt ons hierbij.

Ouders en kind op onze school

Er heerst een prettige sfeer op school. We benaderen elkaar positief.

We geven kinderen individuele aandacht en tonen persoonlijke betrokkenheid.

We geven les in sociale vaardigheden, sociale integratie en actief burgerschap.

We stimuleren kinderen tot zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

We stimuleren kinderen elkaar te helpen en samen naar oplossingen te zoeken.

We maken op school tijd voor plezier en ontspanning met elkaar.

We hebben een open communicatie met elkaar op basis van vertrouwen.

We hechten waarde aan het geven en ontvangen van input en feedback door leerlingen, ouders, personeel en andere betrokkenen bij de school.

Wij zien persoonlijke aandacht als onze kracht en kleinschaligheid als een kwaliteit.

3. Onderwijsondersteuning

3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie

De Michaëlschool is een kleinschalige school in het hart van het dorp Zuidschermer. De school heeft een belangrijke bindende rol binnen de dorpsgemeenschap en biedt als zodanig onderdak aan verschillende verenigingen, zoals peuter- en kleutergym en yoga, en een bibliotheek. Ook bij diensten in de naastgelegen kerk vervullen kinderen van school een rol en de school maakt gebruik van het veld van de kerk. Zo zijn dorp en school al lange tijd met elkaar verweven.

Alle kinderen zijn welkom en omdat de groepen klein zijn, is er ruimte en tijd voor persoonlijke aandacht of ondersteuning of specifiek gebied.

3.2 Onze uitgangssituatie

Door onze eigen uitgangssituatie in beeld te brengen, kunnen we als school beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van onze kinderen en ouders. Deze nemen we ook mee in onze ambities, schoolplan en professionalisering.

Het leren en de ontwikkeling van kinderen wordt beïnvloed door een heel scala aan factoren. Wij hebben daar niet altijd invloed op, maar kunnen er wel zo veel mogelijk rekening mee houden in het belang van de kinderen.

Factoren die van invloed zijn op het leren en de ontwikkeling van kinderen:

- Maatschappelijke ontwikkelingen
- Factoren leerlingen
- Factoren thuissituatie
- Factoren sociale netwerk

Maatschappelijke ontwikkelingen

Scholen – en vooral passend onderwijs – hebben een maatschappelijke opdracht. We dragen zorg voor een optimale omgeving, waarin alle kinderen zich kunnen ontwikkelen en hun talenten leren benutten om als volwaardig mens te leven. We bereiden leerlingen voor op de toekomst, zodat zij als volgende generatie de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor zichzelf, mens en milieu.

In onze maatschappij zien we de volgende tendensen:

- Het aantal kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften neemt toe. Met passend onderwijs als basis worden deze kinderen op de school in de buurt aangemeld. Om zo goed mogelijk aan te sluiten op de belangrijkste onderwijsbehoeften, werken we volgens de handelingsgericht methodiek¹. We

---

¹ Handelingsgericht werken, HGW, is cyclisch oplossingsgericht en kent 4 fasen: waarnemen-begrijpen-plannen-realiseren. Bron N. Pameijer <http://wij-leren.nl/hgw-pameijer.php>

kijken vooral preventief naar wat de leerling nodig heeft. De toenemende verschillen tussen kinderen vragen van scholen maatwerk.

- Sociale verkeer is veranderd door sociale media. Kinderen groeien op met dagelijks gebruik van computer, smartphone en tablet. De digitalisering van de samenleving maakt veilige digitale communicatievaardigheden voor kinderen steeds belangrijker. Deze ontwikkeling heeft ook gevolgen voor het leren en het opdoen van kennis. Vaardigheden als samen delen, samen leren en samen creëren, kritisch denken, problemen oplossen zijn belangrijker en complexer geworden.
- De ouderpopulatie is divers. Er zijn meer verschillende manieren van opvoeden. Opvoedingsoriëntaties worden beïnvloed door herkomst, geloof, sociale status en opleiding. Ouders vormen voor kinderen de context waarin ze opgevoed worden. Partnerschap tussen ouders en school is dan ook belangrijk om elkaars opvoedingsoriëntatie te begrijpen én af te stemmen in het belang van het kind.

3.2.1 Leerlingen

Om het onderwijsproces zo goed mogelijk af te kunnen stemmen op de totale populatie, brengen wij de algemene kenmerken van de leerlingen hierbij in beeld. Het gaat daarin om de volgende kenmerken:

- Leerstijlen en motivatie
  - Denkers of doeners? Actieve of passieve leerhouding?
  - Uitstroom, leerlingen met extra ondersteuning, verwijzingen.
- Taalsituatie
  - Moedertaal, NT2, VVE.
- De 10 clusters in onderwijsbehoeften
  - Aantal leerlingen met begeleiding

Leerstijl en motivatie van de leerlingen:

Betrokkenheid, schoolbeleving, schoolklimaat.

Het afgelopen schooljaar zijn er in totaal:

0 leerlingen verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO)

0 leerlingen verwezen naar het Speciaal Onderwijs (SO)

Hebben 10 leerlingen extra ondersteuning gekregen in school.

Hebben 2 leerlingen een eigen leerlijn gehad.

Afgelopen 3 jaar zijn er in totaal:

0 leerlingen verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO)

0 leerlingen verwezen naar het Speciaal Onderwijs (SO)

Hebben 30 leerlingen extra ondersteuning gekregen in school.

Hebben 5 leerlingen een eigen leerlijn gehad.

Deelname aan het onderwijs:

		Aantal/%
Schoolloopbaan/doubleren	verlengingen	-
	onderbouw	10%
	middenbouw	37,5%
	bovenbouw	7%
Ziekteverzuim	onderbouw	2%
	middenbouw	2%
	bovenbouw	2%
Thuiszitters	onderbouw	-
	middenbouw	-
	bovenbouw	-
Schorsing	onderbouw	-
	middenbouw	-
	bovenbouw	-

Uitstroom afgelopen schooljaar:

	Aantal/%
gymnasium/atheneum	33%
havo	
vmbo TL/GL	33%
vmbo B/K	16,7%
praktijkonderwijs /vso	16,7%

Na 3 jaar voortgezet onderwijs:

gymnasium/atheneum	25%
havo	25%
vmbo TL/GL	35%
vmbo B/K	15%
praktijkonderwijs	

Geboden extra ondersteuning afgelopen schooljaar op basis van de verschillende clusters van onderwijsbehoeften. Uitgedrukt in percentage van totaal aantal leerlingen

Onderwijsbehoeften	Aantal / %	Onderwijsbehoeften	Aantal / %
specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.	10%	specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.	-
specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.	30%	specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat de leerling naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.	7%

specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.	20%	specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verder gaat dan het bestaande curriculum.	20%
specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).	-	specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij taalvaardigheden worden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.	25%
specifieke behoefte om het leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).	20%	anders, namelijk:	

Noodzakelijke onderwijsbehoeften

- specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.
- specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.
- specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verder gaat dan het bestaande curriculum.
- specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.

Ambitie:

- **specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij taalvaardigheden worden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.**
- **specifieke behoefte om het leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).**

3.2.2 Opvoedsituatie thuis

Op basis van de volgende factoren * analyseren wij de opvoedsituatie van de leerlingen.

		Aantal / %
Gezinsamenstelling (Bron LAS)	Beide ouders	98%
	Samengesteld gezin	-
	Eenoudergezin	2%
Leefstijl (Bron ggdhollandsnoorden)	1. Goede relatie met ouders, voldoende houvast, oplossingsgericht, veiligheid, bewegen.	95%
	2. Regelmatig ruzie, eenzaamheid, onveilig voelen.	5%

Opvoedingsoriëntatie	1. Regels zijn leidend (op een strikte manier orde en regelmaat naleven, meer sturing door de volwassenen, leren luisteren; doen wat de autoriteit zegt)	50%
	2. Autonomie (meer ruimte voor het dragen van eigen verantwoordelijkheid, kritisch denken, rechtvaardig zijn en omgaan met gevoelens en emoties)	50%
	3. Oplossingsgerichte oriëntatie (stimuleren van probleemoplossend vermogen, creatief denken)	
	4. Actieve geloofsbelijdenis	
Geboorteplaats leerlingen	Nederland Europa Noord-Amerika Zuid-Amerika Azië Afrika Oceanië	90% 10%
Geboorteplaats ouders	Nederland Europa Noord-Amerika Zuid-Amerika Azië Afrika Oceanië	90% 10%
Hoogste opleidingsniveau	basisonderwijs voortgezet onderwijs mbo hbo wo	60% 40%
Hoogste inkomensniveau	bovenmodaal modaal beneden-modaal	10% 60% 20%
Woonadres leerlingen	Uit wijk Uit gemeente Buiten gemeente	90% 10%
Keuze school	locatie dicht bij huis visie – schoolconcept overig	90% - 10%

* Bron indicatoren - Sociaal Cultureel Planbureau.

Noodzakelijke ondersteuningsbehoeften ouders:

- De betrokkenheid van ouders is groot, deze betrokkenheid zou zich uit kunnen breiden door thuis te oefenen.
- De kinderen zijn van teveel (volwassen) zaken op de hoogte, er zou minder besproken kunnen worden met kinderen erbij.
- Meer grenzen stellen (regels, bedtijd)

3.2.3 Sociaal netwerk

Noodzakelijke ondersteuningsbehoeften (3)

- De kinderen komen allemaal uit het dorp, hebben behoefte aan verbreding van hun horizon.
- Het netwerk is hecht en relatief klein (dorp en familie)
- Aandacht voor overgang naar VO (van kleine school in dorp naar grote school stad)

3.3 Inrichting onderwijsondersteuning

Onze reguliere aanpak is in alle opzichten erop gericht dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en leren. Hiermee stimuleren we de ontwikkeling (het leren van kinderen) en proberen we belemmeringen in de ontwikkeling/het leren te voorkomen. We maken werk van een sterk didactisch en pedagogisch klimaat. Zie onze schoolgids.

Dit betekent niet dat we belemmeringen altijd kunnen voorkomen. We willen (mogelijke) belemmeringen in het leren/de ontwikkeling van een kind vroegtijdig signaleren. Daarvoor hebben we een 'handelingsgerichte ondersteuningsstructuur' ingericht.

Hoe wij werken

Als school houden we de ontwikkeling van uw kind zo goed mogelijk in de gaten. Daarom hanteren we een leerlingvolgsysteem.

In de groepen 1 en 2 observeert de leerkracht de kinderen op de volgende terreinen:

1. Taalontwikkeling
2. Taal/Denken
3. Rekenen
4. Ruimtelijke Oriëntatie
5. Visuele Waarneming
6. Motorische Ontwikkeling
7. Muzische Vorming
8. Sociale Ontwikkeling
9. Gedrag m.b.t. Spel en Werkhouding

In groep 2 worden ook toetsen afgenomen op het gebied van taalontwikkeling en rekenen. De resultaten van die toetsen worden bewaard in een digitaal leerlingvolgsysteem. Van ieder kind wordt de persoonlijke ontwikkeling bijgehouden. De resultaten worden ook vergeleken met een landelijke norm en worden uitgedrukt in de niveaugroepen A t/m E.

Ook in de groepen 3 t/m 8 worden kinderen gevolgd in hun ontwikkeling. Naast de toetsen van de methode, maken ze twee keer per jaar (in januari/februari en in juni) toetsen van het CITO leerlingvolgsysteem op de onderdelen rekenen, spelling, technisch lezen en begrijpend lezen. Hun prestaties worden ook gekoppeld aan de niveaugroepen A t/m E.

De ontwikkeling van uw kind kan grafisch worden weergegeven. Ook deze gegevens worden digitaal opgeslagen.

Ieder jaar observeren de leerkrachten de kinderen op aanwezigheid van dyslexie. Opvallende kinderen worden getest door de intern begeleider of verwezen naar het vergoede dyslexietraject. De stappen die we ondernemen om dyslexie te signaleren en de juiste hulp te bieden, staan beschreven in ons dyslexieprotocol.

Behalve de ontwikkeling op cognitief (leer) gebied houden we ook de sociaal-emotionele ontwikkeling in de gaten. Een goed contact met de ouders is daarbij van groot belang. Als uw kind ergens mee zit, geplaagd wordt of bepaalde angsten heeft, is het voor ons belangrijk om dat van u te horen. Voor het in kaart brengen van de sociaal-emotionele ontwikkeling gebruiken we het toetsinstrument KanVas. Middels een aantal vragen wordt door de leerkracht in beeld gebracht hoe het kind functioneert op de gebieden werkhouding, gedrag, emotionele stabiliteit en sociaal gedrag. Vanaf groep 5 vullen ook de kinderen zelf op de computer een vragenlijst in. Dat leidt tot uitspraken over hun zelfvertrouwen, werkhouding, hun relaties met de leerkracht en medeleerlingen en het beeld dat ze van de school hebben.

Onze ondersteuningsstructuur sluit aan op de werkwijze van ons samenwerkingsverband Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Zie hoofdstuk 5.

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

Dat wat onze school aan kinderen kan bieden zónder extra ondersteuning van buiten, valt onder de basis- en lichte ondersteuning. Deze wordt bepaald door wet- en regelgeving én door onze ambitie en visie. Het schoolondersteuningsprofiel bevat een aantal wettelijk bepaalde elementen – bijvoorbeeld het pestprotocol – maar verder zijn er veel verschillen mogelijk tussen scholen.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in ons schoolondersteuningsprofiel. Dat doen we aan de hand van 10 clusters van onderwijsbehoeften. Een cluster met de daarbij horende aanpak heet een arrangement. Daarnaast laten we met het profiel zien waarin we onze verder willen ontwikkelen.

1. De leerling heeft specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Kind nabij checken (kijken of de instructie die gegeven is, ook duidelijk is voor het kind)
- Het bieden van een duidelijke, gestructureerde omgeving
- Het zorgen voor een rustige, prikkelarme omgeving
- Het zorgen voor veel persoonlijke aandacht
- Een kleine school waar iedereen elkaar kent
- Veel ruimte voor eigen inbreng
- In verwerking van lesstof: het gestructureerd aanbieden van opdrachten (1 per keer), zodat het kind niet afgeleid wordt.
- Er wordt thematisch gewerkt, waardoor kinderen altijd aan kunnen sluiten bij hun eigen interesse.
- Het samenwerken wordt langzamerhand opgebouwd, maar kinderen mogen ook alleen dingen doen.

2. De leerling heeft specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat hij/zij naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Het aanpassen van de hoeveelheid lesstof
- Het opstellen van een ontwikkelingsperspectief/TOPdossier
- Het meedoen met een lagere groep voor een vak (of voor meerdere vakken)
- Samen met de leerling doelen bespreken en vastleggen (kindgesprek)
- Het variëren in werkvormen/verwerking
- Het op eigen niveau werken met thema's
- Het samenwerken met andere kinderen waarin de verschillende talenten van het kind naar voren komen.
- Extra ondersteuning van de leerling door kleine klassen en veel persoonlijke aandacht.

Ambitie:

De leerling nog meer betrekken in eigen ontwikkeling door doelen en resultaten zichtbaar te maken en samen te bespreken.

3. De leerling heeft specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Werken aan uitdagende doelen in Snappet
- Verrijkend materiaal gebruiken naast de reguliere lesstof (denk aan Plustaak, Topklassers, Denkwerk, Kien, Bolleboos, enz)
- Op eigen niveau verwerken van de thema-informatie (maken van bijv een prezi of extra ingewikkelde dinge over het thema opzoeken)
- De school richt een onderzoekende leeromgeving in om leerlingen te laten excelleren. Hier is aandacht voor topdown leren dat gericht is op de aanpak – het proces is belangrijker dan het product. Dit doen we met ontwikkelingsgericht onderwijs
- Plusgroep voor leerlingen die niet genoeg hebben aan verrijking. In deze plusgroep wordt per periode een vak gekozen (Sterrenkunde, Biologie, enz) en Spaans gegeven om te werken aan het leren leren.

Ambitie:

- De school biedt structureel opbrengstgericht onderwijs op maat door zichtbaar doelen te stellen en/of door de leerling te laten stellen.
- De school laat leerlingen eigenaar zijn van hun eigen leerproces door ze eigen uitdagingen, oplossingen/werkwijzen en een planning te laten formuleren, werk te laten maken van de uitvoering en daarop te reflecteren. Dit doen we met...

4. De leerling heeft specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij hij/zij taalvaardigheden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Er is veel aandacht voor woordenschatontwikkeling door het aanbieden van thematisch onderwijs.

5. De leerling heeft specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school maakt gebruik van een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, namelijk de Kanjertraining. Alle leerkrachten zijn opgeleide kanjertrainers. Er wordt eens per 2 weken een les gegeven en zo nodig tussendoor aandacht aan besteed.
- De school biedt in groep 7 of 8 een weerbaarheidstraining aan gericht op de overstap naar het voortgezet onderwijs, wat je daar tegen kan komen en hoe je daarmee omgaat.
- De school legt haar grenzen en maatregelen bij gedragsproblemen vast in een protocol. Hierbij blijft de positieve intentie van negatief gedrag in zicht.
- Er wordt gebruik gemaakt van KanVas om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen te volgen.

6. De leerling heeft specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Het protocol leesproblemen en dyslexie is geïntegreerd in het onderwijs van groep 1 t/m 8 Dit doen wij door het signaleren van dyslexie bij de kleuters en het nauwkeurig volgen van de leerlingen vanaf groep 3 als het aanvankelijk leesproces start.
- Er wordt dagelijks gelezen; in groep 3 2x 30 minuten, in groep 4 t/m 8 1x 30 minuten.
- Er is een bibliotheek op school vanuit bibliotheek Kennemerland. De kinderen kunnen hier boeken lenen en mee naar huis nemen.
- Er komt wekelijks een leesconsulent die met de kinderen leesopdrachten doet
- Kinderen die uitvallen op lezen, krijgen dagelijks extra leesonderwijs met Estafette.
- Kinderen met dyslexie krijgen extra ondersteuning op leesgebied (Estafette) en extra tijd bij toetsen, of gesproken toetsen.

7. De leerling heeft specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De leerkrachten signaleren leerlingen met rekenproblemen tijdig door rekengesprekken te voeren en toetsen te analyseren.
- De school is in staat om een leerling binnen een (sub)groep leerlingen individuele ondersteuning te bieden, met specifieke instructie en oefenvormen en met (procesgerichte) feedback – gericht op het verhogen van de RekenWiskunde vaardigheden en betekenisverlening.
- De kinderen kunnen met een andere groep meerekenen.

8. De leerling heeft specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school beschikt over een rustruimte.
- De school beschikt over een handelingsprotocol voor verstrekking en toediening van medicatie en medisch handelen op verzoek.
- De school beschikt over hulpmiddelen voor vergroting teksten voor slechtzienden.
- De school is toegankelijk voor rolstoelgebruik.

Ambitie (mocht de situatie zich voordoen):

- De school heeft een invalidentoilet met ringalarm.
- De school beschikt over een audiologische ringleiding.
- De school beschikt over markeringen voor slechtzienden.

9. De leerling heeft specifieke behoefte om zijn/haar leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).

Ambitie:

- De school voorziet regelmatig in het spelen van gezelschapsspelen en de leerkracht neemt hierbij een coachende houding aan.
- De school is op de hoogte van de executieve vaardigheden en leerkrachten kunnen deze herkennen. Dit doen wij door te observeren, te luisteren naar ouders en het kind. Vervolgens stimuleren wij deze vaardigheden
  - Respons-inhibitie: nadenken voordat je iets doet.
  - Werkgeheugen: informatie in je geheugen houden bij het uitvoeren van complexe taken. (complexe taken opdelen in kleine stukken, stappenplan maken).
  - Emotieregulatie: emoties reguleren om doelen te behalen of gedrag te controleren.
  - Flexibiliteit: flexibel omgaan met veranderingen en tegenslag.
  - Volgehouden aandacht: aandachtig blijven, ondanks afleiding.
  - Taakinitiatie: op tijd en efficiënt aan een taak beginnen in plaats van vluchtgedrag.
  - Planning/prioritering: een plan maken en beslissen wat belangrijk is.
  - Timemanagement: tijd inschatten, verdelen en deadlines halen.
  - Organisatie: informatie en materialen ordenen.
  - Doelgericht gedrag: doelen formuleren en realiseren zonder je te laten afschrikken.
  - Metacognitie: een stapje terug doen om jezelf en de situatie te overzien en te evalueren.

Bron clusters: TOPdossier (groeidocument). TOP staat voor TotaalOntwikkelingsPlan.

5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

5.1 Ondersteuningsniveaus

Uw kind krijgt op school de ondersteuning die passend is: zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We evalueren regelmatig. Is er meer of juist minder nodig? Dan passen we het niveau van ondersteuning aan.

We onderscheiden vier niveaus van ondersteuning:

- Ondersteuningsniveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning
- Ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen
- Ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning door externen
- Ondersteuningsniveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Basisondersteuning

Het kind ontwikkelt zich goed met het onderwijs dat onze school biedt.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht

Niveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning

De leerkracht, intern begeleider, ouders of leerling hebben zorgen over – bijvoorbeeld – de cognitieve, lichamelijke en/of sociaal-emotionele ontwikkeling. Uw kind komt daarom in de leerlingbespreking. Op basis van een brede analyse wordt er een plan opgesteld: één kind, één plan.

We kunnen ervoor kiezen het TOPdossier, voormalig groeidocument, deel A en B te gebruiken als hulpmiddel bij de analyse. Uw kind wordt altijd een tweede keer besproken in de leerlingbespreking – ook als het goed gaat. Is de lichte ondersteuning onvoldoende? Dan wordt opgeschaald naar ondersteuningsniveau 2.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider

Niveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen

Onze school schakelt één van de consultants van het samenwerkingsverband in. De extra ondersteuning voor het kind bestaat uit een kortdurend arrangement binnen onze school, ter versterking van de lichte ondersteuning. Het TOPdossier is leidraad voor de analyse, het plan, het overeenstemmingsgesprek en de evaluatie.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders

- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Eventueel jeugdhulp
- Eventueel leerkracht school met speciale deskundigheid

Niveau 3: extra ondersteuning door externen

Om aan de extra ondersteuningsbehoefte van uw kind te voldoen, is het nodig dat onze school gebruikmaakt van een arrangement van – bijvoorbeeld – een andere basisschool of een S(B)O óf dat onze school extra ondersteuning binnenhaalt.

De ondersteuning vindt plaats binnen onze school, buiten school of op een andere school.

De consulent van het samenwerkingsverband organiseert de benodigde deskundigheid.

Het TOPdossier wordt volledig ingevuld, behalve het gedeelte TLV

(toelaatbaarheidsverklaring).

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Externe deskundige
- Eventueel jeugdhulp
- Eventueel intern begeleider van andere school

Niveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Het benodigde arrangement kan alleen geboden worden door het S(B)O – voor een korte of langere periode. Vóór de toelating wordt het ondersteuningsteam versterkt met medewerkers van het S(B)O. Het TOPdossier wordt volledig ingevuld. De consulent van het samenwerkingsverband brengt het in bij de toewijzingscommissie. Periodiek wordt geëvalueerd of S(B)O nog steeds het best past bij uw kind.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Eventueel jeugdhulp
- Vertegenwoordiger S(B)O
-

5.2 Werkwijze

Om uw kind passend onderwijs te bieden, hanteren alle scholen in Noord-Kennemerland dezelfde werkwijze. Daardoor kunnen we goed samenwerken. Een belangrijk hulpmiddel is het TOPdossier (voorheen: groeidocument).

Heeft uw kind extra ondersteuning nodig? Dan bepalen de leerkracht en intern begeleider welk niveau van ondersteuning passend is. Indien nodig schakelen we de consulent van het samenwerkingsverband in.

Overleg tussen school en u

We bespreken zorgvuldig wat uw kind precies nodig heeft. Wie is uw kind als persoon? Wat gaat er goed? Wat gaat er minder goed? Wat is er nodig om te zorgen dat het beter gaat? In het zogeheten multidisciplinair overleg (MDO) bent u een belangrijke gesprekspartner. Hierbij is ook de consulent van het samenwerkingsverband aanwezig.

Overleg met andere professionals

Soms worden er ook andere professionals betrokken bij het MDO. Bijvoorbeeld medewerkers van jeugdhulp, gemeente of zorginstellingen. Iedereen brengt zijn eigen gezichtspunt in. Zo ontstaat een gezamenlijk plan voor de juiste vervolgstappen.

TOPdossier

Het TOPdossier is een werkdocument dat ons praktische handvatten biedt om een leerling effectief te ondersteunen. Als ouder wordt u actief betrokken bij het invullen van het TOPdossier.

Alle scholen en samenwerkende instanties zoals jeugdhulp en zorg werken met het TOPdossier – vanuit de gedachte: één kind, één plan.

Doelen van het TOPdossier

Het TOPdossier...

- ... geeft een **goed beeld** van de ontwikkeling en behoeften van een leerling, én van de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht, school en ouders.
- ... is **gespreksleidraad** bij de bespreking van de leerling in het multidisciplinair overleg (MDO).
- ... bevat, indien aan de orde, het **ontwikkelperspectief** (OPP) van de leerling.
- ... biedt **eenduidigheid en onderbouwing** van vervolgstappen.
- ... biedt mogelijkheden om met externe jeugdhulpverleners en voortgezet onderwijs samen te werken – **één kind, één plan**.

Werkgebieden

We willen uw kind passend onderwijs dicht bij huis bieden: in ons werkgebied werken alle scholen samen, over de muren van de schoolbesturen heen. Het samenwerkingsverband kent 8 werkgebieden. We bundelen onze krachten, wisselen kennis uit en weten van elkaar welke expertise er is.

Meer over de werkwijze

Voor professionals heeft het samenwerkingsverband de werkwijze beschreven in de 'Handleiding groeidocument' en 'Stappen, procedures en routes' (zie bijlage). Deze zijn ook voor u toegankelijk. Hebt u vragen? U kunt terecht bij de leerkracht, intern begeleider of bij de consulent van het samenwerkingsverband.

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

Nadat we de behoeften van uw kind goed in kaart hebben gebracht, kan duidelijk worden dat het antwoord op sommige ondersteuningsvragen buiten het bereik van onze school ligt. Deze grens in ondersteuning is niet altijd scherp. Het aangeven van grenzen is maatwerk. Analyse, eerlijkheid en helderheid zijn belangrijk om de grens van het kunnen te bepalen.

Uitgaand van wat uw kind nodig heeft, zoeken we dan samen met u en het samenwerkingsverband een passende plek voor uw kind. We kijken samen naar wat het beste is voor uw kind. Het belangrijkste is dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen en krijgt wat daarvoor nodig is.

Wij kunnen niet aan de onderwijsbehoefte voldoen van kinderen:

- Die niet aanspreekbaar en aanstuurbaar zijn door meerdere personen en die sterk externaliserend gedrag vertonen tijdens het onderwijsleerproces en tijdens het groepsproces.
- Die een sterk individueel gerichte orthopedagogische- of orthodidactische begeleidingsvraag hebben.
- Waarbij de cognitieve ontwikkeling stagneert en het welbevinden van het kind en het didactisch aanbod niet in balans is.
- Waarbij niet aan de (fysieke) zorgbehoefte kan worden voldaan.
- Waarbij de fysieke veiligheid van anderen in gevaar komt

Als de school aan specifieke casuïstiek gaat beginnen moet er voorafgaand aan de aanvang van het schoolproces beschreven worden welke onderwijsbehoeften de leerling heeft van de start tot wanneer de leerling de school verlaat. Plaatsing op de St. Michaëlschool hangt tevens af van het aantal leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften in een groep. Er zal te allen tijde ruimte zijn voor een gesprek waarin de mogelijkheden op een rij worden gezet. De school behoudt het recht om op basis van bovenstaande te besluiten een kind al dan niet te plaatsen op de St. Michaëlschool. Indien dit besluit negatief uitvalt, draagt de St. Michaëlschool wel de verantwoordelijkheid om een passende plek voor de leerling te vinden.

Bijlagen

TOPdossier, Handleiding TOPdossier, Stappen en procedures (zie ook www.ppo-nk.nl)

Toetskalender

Afspraken bij de toetskalender

Protocol verlengen en versnellen

Verzuimbeleid

Klachtenprotocol

Pestprotocol

Protocol voor medische handelingen

Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

Te vinden op www.ppo-nk.nl:

Protocol PO-VO

Op school in te zien:

Protocol leerlingdossier en privacy

Dyslexieprotocol

Protocol ernstige wiskunde- en rekenproblemen en dyscalculie (ERWD)